

BERENIKÉ HAJA

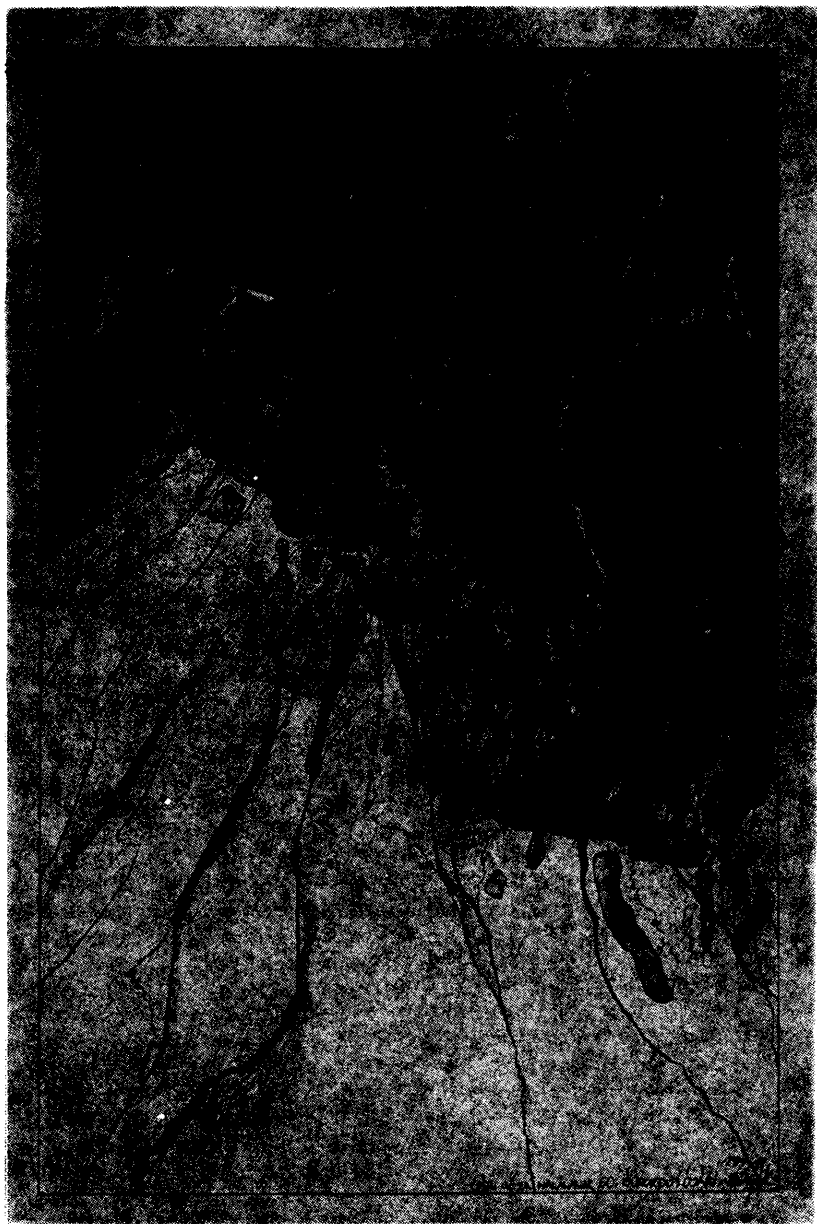
BRASNYÓ ISTVÁN

CSÁTH GÉZA HALÁLÁNAK 60. ÉVFORDULÓJÁN

Ágyba vizelők
akik ilyenkor már
úgyis meghalnak
és csak halotti maszk
lesz belőlük
a világ arcán

Eltemetkeznek a habokban
feltámadnak a fellegekben
egy nemes vonalú lófejben
ölnenek testet
és az állatot
versenyre viszik

Akik időben felrepültek
azokkal
már nem
tehető semmi
fülük mellett ugyan
ágyúcső nő az időben
de a ruhájukra
hullott szürke szivarhamut
már réges-rég elfeledte
a holt-tengeri szél

Maurits Ferenc szövegrajza

TALÁN A HOLDVILÁG

Ne fontolgasd helyzetemet ebben a megtévesztő holdfényben. Ne élj az akácvirág illatával, felejtsd el a hársakat, feledjenek el a hársak. A tengerben alkonyi eget öblöget a naplemente, de ki sem marad meztelen, nem látni hátsója pucéran ezüstös villanását. Talán a holdvilág, amelynek szőrzettel beárnyalt tükrébe nézel, bontja ki megléted ígét, török szavait a hihetetlenre változó felhővonalásnak.

EGY ÁBRÁND PUSZTULÁSA

Előbb a málnabokrokat vágják ki, szürke rőzsefüstnél, s azután esnek csak annak, ami puszpáng, levendula, jácmin! De hol találják meg a fal sarkát, amelynek egykor Apolló támaszkodott: ajkait vörös bajusz takarta. És a kövér, szeplős hölgyet, akinek arany villózott a homlokán, és „chat noir” illatú volt tejetlen keble... S álló éjszaka lexikonok színes tábláit vizsgálták, csupa nyúzott embert és meghökkentő zsigereket... De mielőtt a hajnal jött volna, nyáriás derűt árasztva széjjel a bútorokon, figyelmük egymás testére terelődött, halványan s fáradtan mosolyogva közben, akár a zöld falakra akasztott metszetek, bekeretezve idegenségük fényesre súrolhatóan, áttört ezüstjével.

VESZTEMRE

Vesztemre nézek az éjszakába — amit látok, kiről sincs véleménye. A júniusi ég körülperdül a tornyokon, hosszú árnyékkal kondítja meg a szálkás fény a harangokat. Egyszerre úgy érezni, messze vagyok e helytől, eltévedt óramutató mutatja utam, amelyre sohasem bíznám magamat.

ALKONYATI ESŐ

A zajban hiába keresem szemeidet, nem lelem, miközben, váránád, békés este köszönt a hideg ablakokra: a nyár első éjszakája finn zászlóként kimosva fehérlik. De az inklinálódó világozásban nem az ég bőrért érzem, hanem elfeketült arcával ősz néz rám, s kocogtatva az ablakpárkányon, cigarettaként parázsló mellbimbóját fogaim közé erőszakolja.

S villám gyújtja rám a világot!

BERENIKÉ HAJA

Szélvészként, belevetődve a semmi sivatagjába... hernyóktól megrágottan... És sohasem ér véget e hosszú holt idény, vagyis nem haláloddal. Tehát várni, hogy megsárguljon a nádas, kicsiny és éles legyen a nap szeme, s nem kételkedni biztos kezében, amellyel máris hurkolja Bereniké haját, hogy megfojtson vele.

AZ ESTI VONAT

Honnan fut ki esti vonata a kétségbeesésnek, milyen útítársad áll felszalagozva a peronon?

Már még te, elszánt gyalogló, fák után kiáltozva, sóvárogva havat...

Koromsötét lesz az éjszaka, és világgá futott fekete kutyád utadba kerül, szaglászva a síneket, a homokot földből buggyanó véredben.

NEM TUDJUK MEGMONDANI

Miféle költészet élhet egy testben, amelyhez valaha tartoztunk; az eget tolatómozdony füstje árnyékolta be: túl sok vas, túl sok csörömpölés a levegőben — de végül kirajzolódnak alkonyati gondolataink, és a fehér falon meglátjuk a kardnyelő árnyékát, aki éjszakánként érthetetlen szándékkal settenkedik a sarkunkban, jelenéseként egy múlhatatlan napnak, ami a bőrünk alá vette be magát, onnan parázslik szemérmetlen lényünk látványától vagy hústól és vértől felzaklatva.

MEGGYULLADNI VÁGYIK

Halakat eszünk, ráját, zsibbadó lepényeket, s bölcs előzékenységgel beszélünk tányérunkon a közel ülő kocsonyás szempárba, ahogy véleményt cserélhet víz és levegő, levegő és víz, miközben a szavak citromként elvásolják fogunkat... De példátlan és eseménytelen voltunk körös-körül meggyulladni vágyik, vigasztalódnunk, s tárt fogsorú kacagással elnyel bennünket az esernyőként fölénk nyíló éjszaka: csupa mell, láb és reszkető has, telve a napvilág megfontolt igéivel és a sötétség kitörő gyantaillatával.

VÉGTELEN MONDAT

Utat törve a hegy felé, képzeletben.

És itt ér majd az ősz, a korai páráság, a hajnali ködök. S a harmatot visszazippantja a holdvilág — csak ábránd marad az arcok helyén. Valamennyi festék a lombokra kerül, az égboltra átlót húz a madársereg. Egy végtelenül hosszú mondatot kezdünk gondolni, míg kvarcsezemektől megcsillanó homok ropog a fogunk alatt. Mindenben test lakozik, és semmi sem ad példát a türelemre.

EGY PORTRÉ

Nem hiszek szemednek, és nem hiszek disztonáló ajkaidnak, ahogy ruhád szalagrendszerében tévelyegve meztelenítem le válladat; hajad kibomlik, s nincs zilált ecset, amely követni tudná mesterkedésemet, míg tétlen s egyszerre oly meglepett kezeidet nézem.

És e fehérség megnyitja a tengerzöld hátteret, és a kiáltások, amelyeket én hallatok vagy te hallatsz vagy valaki távollevő harmadik, mint kíméletlen dekoltázs mélyülnek el a vászon mögött, valami szederjes és átható fényű alkonyatban.

HONORÉ TENGERI MALACCAL

Nem te gyűjtöd fel hajnalban a kakas hangját, nem a te véred csorog az égen. De amikor a virágsávokkal mintázott fal elé lépsz, és a szürke festék befogja arcod, micsoda rettenetes nyitánya a hét-köznapoknak! A téren szemét száll, kalapokat sodor a szél, és magadról megfélemedkezve csatlakozol e hajnali körmenethez. Így indul meg egy város pusztulása talán, fürgé fogak között, pestistől, kolerától, ajtót tárva az elindult macskaköveknek, amelyeket az imént még rohanó nők talpa melegített.

A FODRÁSSZALONOK MÉLYE

Üveg alatt az elmerült, téli hajó, lakkok permetétől reszkető akváriumban, amelyből valaki fényes haja világít. S mi lehet gondolatban függönyei mögött annak az örökkévalóságnak, ahová bíborvörös futószőnyeg kúszik, akár az oroszán nyelve, s talán

szeplős bőrt csiklandoz . . . És kopog az este cipősarka, ahogy sietve öltözik, fel-alá jár vagy lábai magas emelvényén forgatja el-sápadt címerét, megbabonázó pajzsát egy vakító tükörnek, melynek mélyén káprázatokban múlik ki mindegyik test. De keskeny selyemszalaggal átkötött fürtöt, molyrágta tincseket hord szíve felett a napvilág, és hajfonatok suhogásától kezd zúgni a lomb, felforgatott kertekben, ahová aligha tévedhet már valaki.

HOVÁ LYUKADUNK KI

Mindegy, hová lyukadunk ki, időben fogjuk megközelíteni számításaink végeredményét. Utolsónak valami falusi csend hal el fülünkben, világosság lobban fel így talán, lakatlan házakban, ahol élni szerettünk volna, elkínzottan a fagytól, amit most a magunk javára írhatnánk.

De nem így volt a fény a selyemmel, amelyben gyönyörködünk, sem a kármin pecsétjével bőrünkön, ami visszatartott bennünket . . . nem szólva a cigarettákról és a praliné pitykéiről, s hogy kábulatunk púder haragos, felhőjeként még egyre szállong felettünk, mintha ma reggel is elveszett helyünkről jönnénk elő, fogvacogva a hűvös levegőtől.